

Diedut dutnje geas leat gávdnan *Candida auris* (*C. auris*)

Don oaččut dieđu danin go dus lea duodaštuvvon *C.auris* Dás oaččut eambbo dieduid mii *C.auris* lea, ja mo dat dutnje váikkuha.

Mii lea *Candida auris*?

Candida auris (oaniduvvon *C.auris*) lea jeastaguoppar mii gávdno liikkis ja muhtomin njunis dahje eará sajis rupmašis. Das sáhtta leat vuostálastinnákca dálkasiidda mat geavahuvvojit guopparvuolšši vuostá. Dus sáhtta leat *C.auris* liikkis dahje šliiveasiin vaikko it leat buozas iige givssit du. Dat gohčoduvvo leat *C.auris*- guoddi. Don rehkenastojuvvot *C.auris*- guoddin vaikko dat fuomášuvvui easka infekšuvnna oktavuodas.

C.auris sáhtta dagahit vuolšši omd. čovjái dahje varrii, muhto eará infekšuvnnat sáhttet maid bohciidit. *C. auris* -guoddinvuohta ja - infekšuvnnat fuomášuvvojit vuosttažettiin olbmui geain lea dávda, muhto hárvebut dearvvaš olbmui.

Leago váralaš leat *C.auris*- guoddin?

C. auris -guoddinvuohta mii ii dagat infekšuvnna, ii leat iešalddis váralaš, ja ii leat dárbu dálkkodeapmái vaikko leat guoddi. Jus don oaččut *C. auris* -infekšuvnna, de sáhtta dattetge dán infekšuvdna leat váddásut dikšut go eará guopparinfekšuvnnaid.

Mo njoammu *C.auris*?

C.auris lea liikkis ja sáhtta njoammut njuolga oktavuodas eará olbmui. Dat sáhtta maid ceavzit guhká reaidduid ja duolbadasaid alde, ja njoammut reaidduid ja duolbadasaid bokte mat eai leat doarvái buhtistuvvon.

Maid sáhtán dahkat eastadan dihte njoammuma earáide?

- Basa gieđaid bures sáibočázis:
 - ovdal go ráhkadat borramuša dahje ovdal go boradat.
 - manñel hivesetmannama.
 - manñel go leat guoskan rumašgolgošiid, ovdamearka dihte go leat sihkkon njuni.
 - go oidno ahte gieđat leat duolvasat
 - ovdal ja manñel go guossástalat buohcceviesu, buohcceruovttu dahje eará dearvvašvuodabálvalusaid.
- Doalat háviid ja árppaid ja vuolšebostagiid ráinnasin, govčča bandášain dahje loastariin.
- Ale juogat barberenheavvala ja sihkaldagaid earáiguin.
- Basa vuolidusbiktasiid, sihkaldagaid ja seangagávnniid 90°C jus dat girdet dan.
- Go du ruoktu bassojuvvo, basa maid uksa-, skábegeavjjaid ja eará sajiid maid dávjá guoskkaha.

Sáhtán go mannat mánáidgárdái, skuvlii dahje bargui jus lean

***C.auris*- guoddi?**

Juo, sáhtát mannat bargui nu go dábálaččat vaikko leat *C.auris*- guoddi. *C.auris*- guoddi mánát sáhttet mannat mánáidgárdái ja skuvlii ja oassálastit asttuáiggedoaimmaide ja stoahkamiidda nu mo dábálaččat.

Don sáhtát maid mannat bargui nu mo dábálaččat vaikko leat *C.auris*- guoddi. Muite čuovvut rávvagiid vuolidan dihte vára njoammudit earáide, nugo badjelis lea čilgejuvvon.

Geaidda galgan diedihit ahte lean *C.auris*- guoddi?

Atte dieđu ahte leat *C.auris*- guoddi go oažžut dearvvašvuodadivššu, ovdamearka dihte go leat doaktára luhtte dahje čálihuuvot sisa buohccevissui dahje buohcceruktui. Diehtu ahte leat *C.auris*- guoddi registrerejuvvo maid du pasieanttajournálii. Dat veahkeha dearvvašvuoda bargiid eastadit njoammuma viidánit ja válljet rievttis divššu jus oažžut infekšuvnna.

Jus du guoibmi dahje earát du dálus dárbbasit dearvvašvuodadivššu, berrejit sii diedihit dearvvašvuodabálvalussii ahte sii orrot ovttá dálus *C.auris*- guoddiin. Don it dárbbat diedihit bargoadái, mielbargiide, olbmáide, skuvlii dahje mánáidgárdái ahte leat *C.auris*- guoddi.

Mii dáhpáhuvvá jus šattan buohccevissui dahje buohcceruktui?

Jus don leat *C.auris*- guoddi de sáhtta leat dárbbaslaš bidjat eastadanbijuid johtui dalle go leat buohcceviesus dahje buohcceruovttus vai unnida vára njoammudit earáid. Makkár doaibmabijut leat áigeguovdilát vuolgá das makkár dilli lea. Dat sáhttet ovdamearkka dihte leat

- Sierra latnja ja hivsset
- Dearvvašvuodabargit geavahit njoammuneastadanreaidduid nugo suorbmafáhcaid, readju ja njálbmesusoji
- Dávjjibut bassat lanjaid ja reaidduid.
- Buohcceviesus sáhtta leat dárbu isolašuvdnii Dat mearkkaša ahte oaččut dieđu bissut iežat lanjas ja itge sáhtte geavahit oktasašlanjaid dahje leat lahka eará pasieanttaid.

Sáhtta leat maid dárbu njoammunsuddjenbijuide go oažžut dearvvašvuodadivššu eará báikkiin. Vaikko lea dárbu njoammunsuddjenbijuide de lea dus riekti seamma dearvvašvuodadikšui go eará pasieanttain.

Sáhtán go beassat eret *C,auris*-is?

Ii gávdno makkárga dálkkodeapmi mii váldá eret *C.auris*-a dus. Soapmásiin jávká árvideamis guoppar mánuid dahje jagiid geahčen. Ii leat vejolaš váldit iskosa sihkkarasten dihte ahte dus ii leat šat *C.auris* Dábálaččat eai ávžžut váldit dárkkistaniskosiid.

Jus dus leat gažaldagat *C.auris*-a birra, de sáhtát gulahallat iežat doaktáriin.